

Az óra címe	A tárgyjegyző oktató neve és beosztása
Politikai tudáseleméletek	Prof. Dr. Szabó Márton egyetemi tanár

A tematika tanterv szerinti felhasználhatósága

2008/2009 tanév I. félév, 2. és 4. évfolyam, nappali tagozat

Az óra típus:	Beszámolási kötelezettség	Heti óraszám	Kredit	Előfeltétel
előadás	kollokvium	2	3	—

A KURZUS TARTALMÁNAK RÖVID ISMERTETÉSE

A tárgy a politika megismerésének értelmezése. Azokat a tudományos tradíciókat mutatja be, amelyben a politika diszkurzív szemlélete megjelent; a politikai szemantika, szimbolizmus, retorika és kommunikáció néhány fontos képviselőjét. Harold Lasswell, Carl Schmitt, Reinhart Koselleck, Pierre Bourdieu, Clifford Geertz, Murray Edelman, Arisztotelész, Chaim Perelman, Mihail Bahtyin, Michel Oakeshott, Michel Foucault és mások vonatkozó munkásságát. Ennek során a tantárgy megmutatja a politikának azt az 'arcát' is, amelyet ezek a szerzők ábrázolnak.

JEGY SZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI

Szóbeli kollokvium megadott kérdések alapján

A FÉLÉV RÉSZLETES IDŐBEOSZTÁSA

1. Bevezetés. A tárgy jellege, célja. A feldolgozás módja.
2. Politikai szemantika
3. Lasswell: A hatalom nyelve I. A politikai értelem nyelvi formái
4. Lasswell: A hatalom nyelve II. A politikai nyelv stílusa
5. Carl Schmitt: A politikai fogalma
6. Koselleck: A politikai fogalmak történeti szemantikája I. Politikai fogalomtörténet
7. Koselleck: A politikai fogalmak történeti szemantikája II. A politikai ellenfogalmak
8. Bourdieu: Nyelvi uralom I. Nyelvi hatalom – a hatalom nyelve
9. Bourdieu: Nyelvi uralom II. A politikai mező
10. Politikai szimbolizmus: Geertz: Az ideológia I. Felfogások az ideológiáról
11. Geertz: Az ideológia II. Az ideológia szimbolikus értelmezése
12. Edelman: A politika szimbolikus valósága I. A politikai tudás és stílus szimbolikus funkciója
13. Edelman: A politika szimbolikus valósága I. Az adminisztratív rendszer szimbolikus jellege
14. Konzultáció
15. Aláírás. A kollokvium megbeszélése.

FONTOSABB KÖTELEZŐ IRODALOM JEGYZÉKE

A tárgy jegyezte:

Szabó Márton: *Politikai tudáseleméletek: Szemantikai, szimbolikus, retorikai és kommunikatív-diszkurzív értelmezések a politikáról*. Budapest: Universitas-Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 1998. 11–132. p.

A tárgy szöveggyűjteménye:

Szabó Márton – Kiss Balázs – Boda Zsolt szerk.: *Szövegváltozatok a politikára: Nyelv, szimbólum, retorika, diskurzus*. Budapest: Universitas-Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 2000.

FONTOSABB AJÁNLOTT IRODALOM JEGYZÉKE

A tárgyalt szerzők írásai:

Harold Lasswell: A hatalom nyelve. In *Szöveggyűjtemény* 11–27 p.

Harold Lasswell: A politikai nyelv stílusa In *Szöveggyűjtemény* 79–113 p.

Carl Schmitt: A politikai fogalma. Budapest: Osiris Kiadó, 2002.

Reinhart Koselleck: Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája. Fordította Hidas Zoltán, Szabó Márton. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2003.

Pierre Bourdieu: A politikai mező. In *Valóság* 1987/1 110–115 p.

Pierre Bourdieu: A képviselet és a politikai fetisizmus. In *Valóság* 1988/4 116–120 p.

Clifford Geertz: Az ideológia mint kulturális rendszer. In Clifford Geertz: *Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások.* 22–64 p. Századvég Kiadó, Budapest 1994.

Murray Edelman: A politika szimbolikus használata. Bevezetés. In *Szöveggyűjtemény* 179–192 p.

További irodalom:

Helmuth Schelsky: A nyelvi uralom. In *Elméleti Szociológia* 1995 évi 2. szám, 3–4 p.

George Orwell: A politika és az angol nyelv. In George Orwell: *Az irodalom felszámolása.* Európa Kiadó, Budapest, 1990. 341–358 p.

Victor Klemperer: A Harmadik Birodalom nyelve. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1984.

Pokol Béla: A politika nyelvezete. In Pokol Béla: *Pénz és politika.* Aula Kiadó, Budapest, 1993, 59–80 p.

Szabó Márton: A rendszerváltás szemantikája és szimbolikája. In Szabó Márton: *Diszkurzív térben.* 127–163 p. Scientia Humana, Budapest, 1998.

Rozann Rothman: Politikai szimbolizmus. In *Szöveggyűjtemény* 133–178 p.

Murray Edelman: A politika szimbolikus valósága. Fordította Hidas Zoltán. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2004.

Simon Harrison: A szimbolikus konfliktus négy típusa. In *Szöveggyűjtemény* 193–211 p.

Szabó Márton: A metaforikus politika. In Szabó Márton: *Diszkurzív térben.* 310–339 p. Scientia Humana, Budapest, 1998

Hofer Tamás: Harc a rendszerváltásért szimbolikus mezőben. In *Politikatudományi Szemle* 1991 évi 1 szám. 52–61 p.

EGYÉB TUDNIVALÓK

A 4. évesek a tárgy első részét előadás és vizsga, a második részét szeminárium keretében dolgozzák fel. A 2. éveseknek nincs szeminárium, a tárgy második részét a II. félévben előadás és vizsga keretében dolgozzák fel